

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2021/2022

Tekmovalna skupina: Osnovna šola B (6. in 7. razred)

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Čestitke za uvrstitev na državno raven tekmovanja s področja geografije. Veseli nas, da na njem sodeluješ.

Naloge rešuj tako, da pri nalogah izbirnega tipa klikneš na pravilno rešitev, pri nalogah odprtrega tipa pa odgovore napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi.

Poleg osnovne računalniške opreme lahko uporabljaš prazen list papirja, kemični svinčnik ali nalivno pero, kompas, geotrikotnik ter barvice.

Za reševanje nalog v sklopih A in B imaš na voljo 90 minut časa.

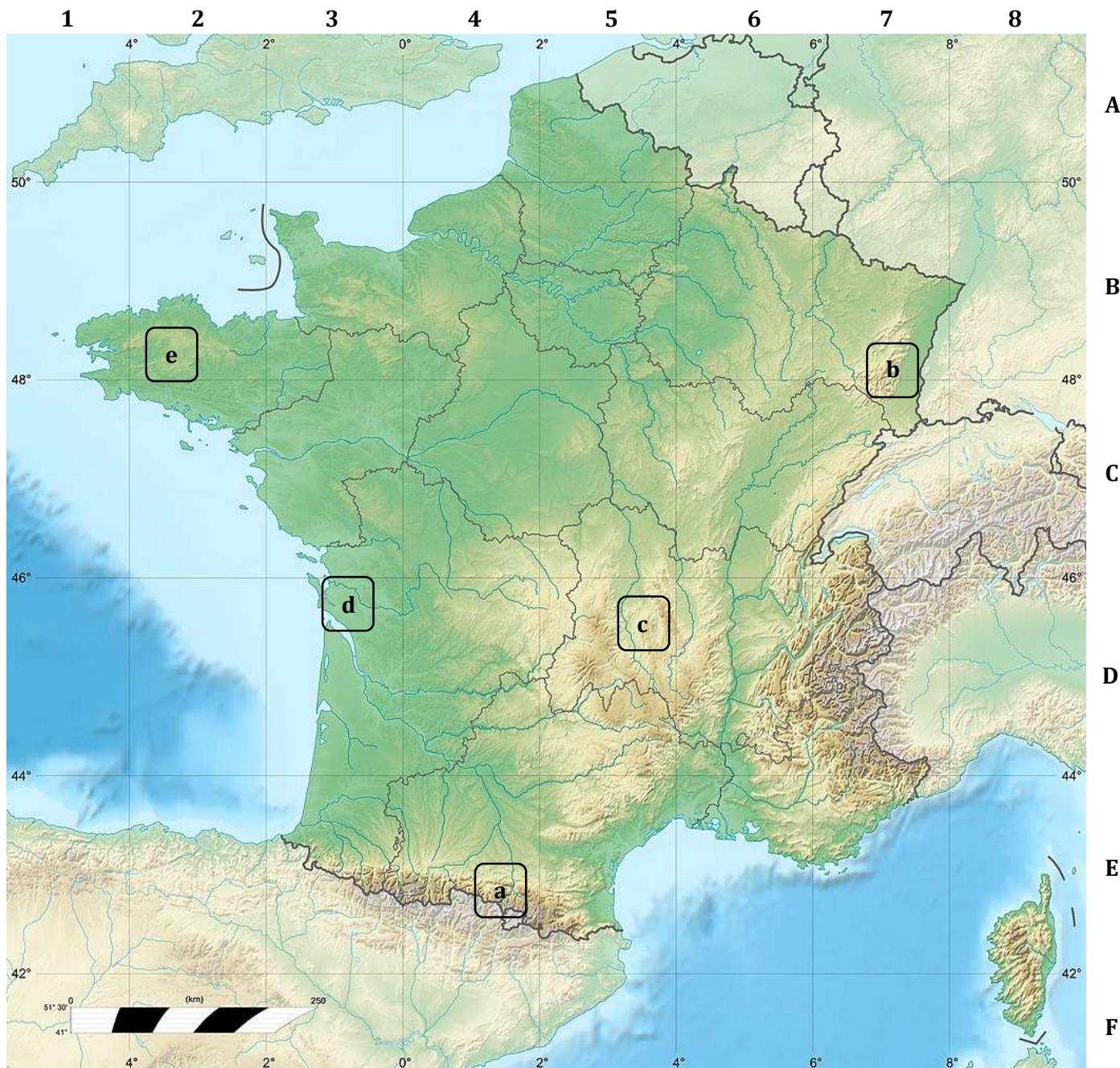
Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

SKLOP A

Pri nalogah od 1 do 20 izberi pravilni odgovor in klikni na pravilno rešitev.

Slika 1: Zemljevid Francije

Vir: Wikipedia. 2021. France. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Port_de_Venasque#/media/File:France_relief_location_map.jpg (citirano 2. 12. 2012).

1. Kateri izmed otokov pripada Franciji?

- a) Sicilija.
- b) Korzika.
- c) Sardinija.
- d) Majorka/Mallorca.
- e) Lampeduza.

2. Kako se imenujeta gorovji, ki na jugu in na jugovzhodu predstavljata mejo Francije s sosednjimi državami?

	Na jugu	Na jugovzhodu
a)	Pireneji	Alpe
b)	Ural	Centralni masiv
c)	Dinarsko gorstvo	Karpati
d)	Apenini	Ardeni
e)	Vogezi	Jura

3. S pomočjo slike 1 izberi tisti kvadrant (med naštetimi), v katerem se nahaja estuarij.

- a) A5
- b) B5
- c) C8
- d) D3
- e) E6

4. S pomočjo slike 1 ugotovi, v katerem kvadrantu (med naštetimi) je površje najbolj razgibano.

- a) A6
- b) B4
- c) C2
- d) D5
- e) D7

5. S pomočjo slike 1 določi, na kateri od označenih točk je bila posneta slika 2.

- a) a
- b) b
- c) c
- d) d
- e) e

6. V katero jezikovno družino sodi francoski jezik?

- a) Baltsko.
- b) Slovansko.
- c) Ugrofinsko.
- d) Germansko.
- e) Romansko.

Slika 2

Foto: B. Stojilković, 2012.

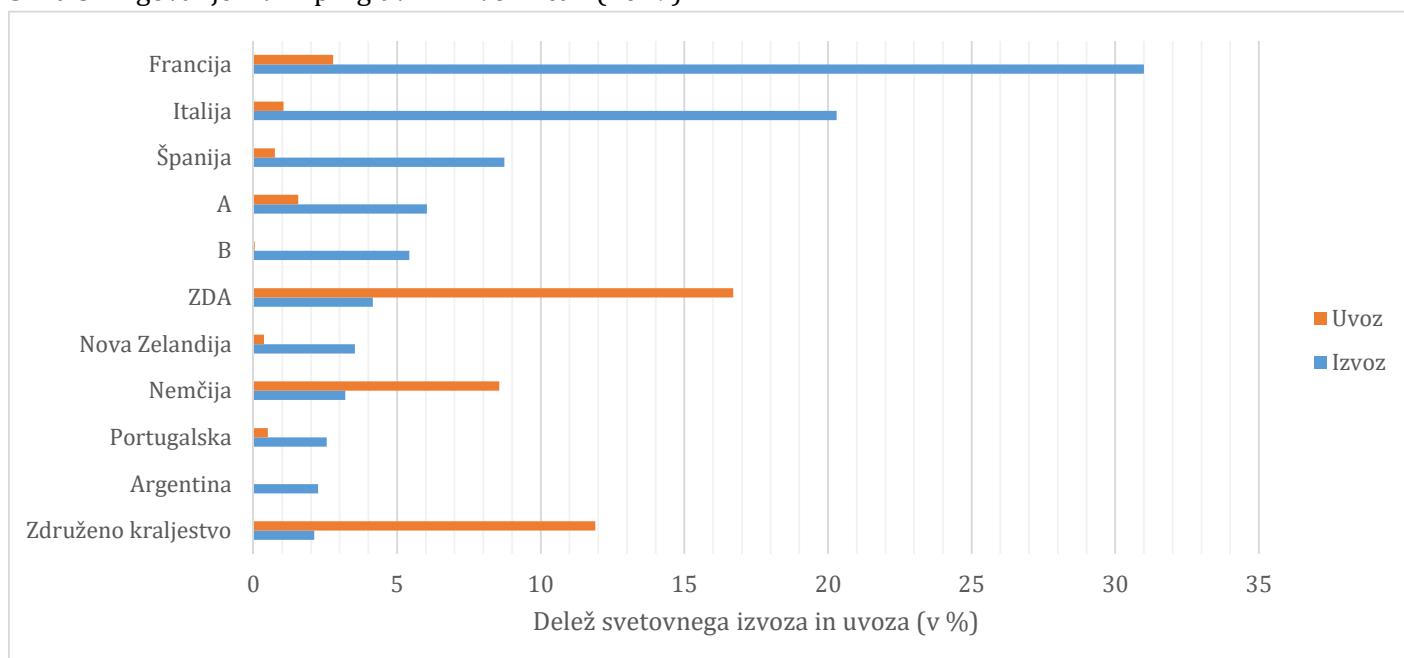
7. Kako se imenuje glavno mesto države, ki nima kopenske meje s Francijo?

- a) Rim.
- b) London.
- c) Madrid.
- d) Bern.
- e) Berlin.

8. Francija je glavna izvoznica vina. Glede na sliko 3, kateri državi sta označeni s črkama A in B?

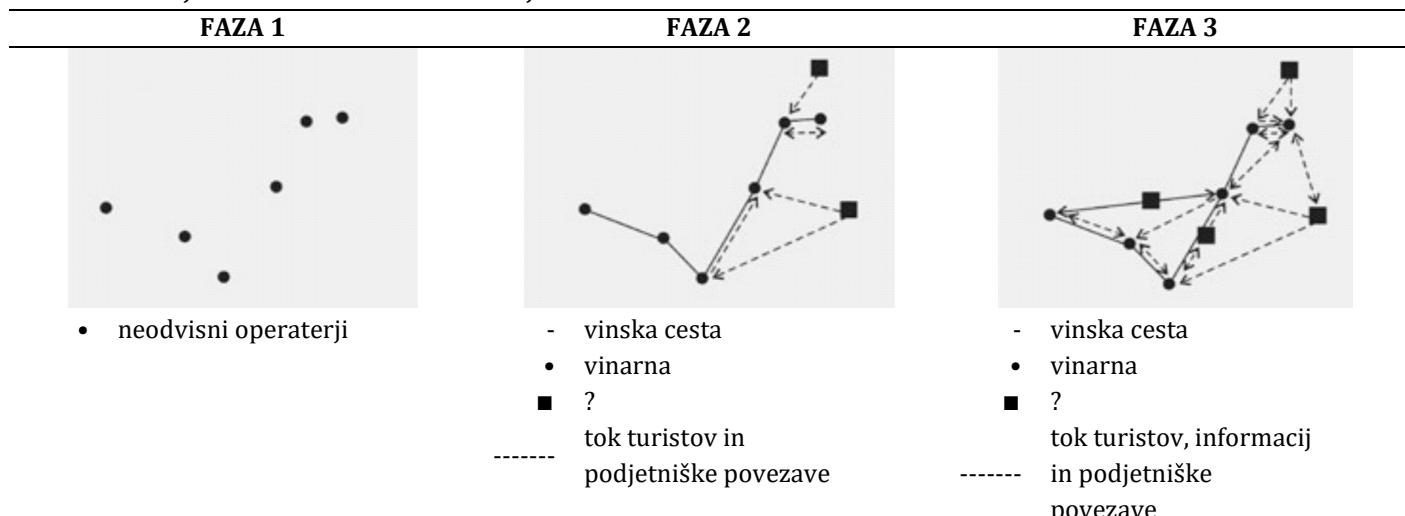
	Država A	Država B
a)	Avstralija	Čile
b)	Avstralija	Kitajska
c)	Gruzija	Južnoafriška rep.
d)	Avstralija	ZDA
e)	Južnoafriška rep.	Čile

Slika 3: Trgovanje z vini pri glavnih izvoznicah (2019)

Vir: OEC. 2021. URL: <https://oec.world/en/profile/hs92/wine> (citirano 2. 12. 2021).

Slika 4: Razvoj vinske turistične destinacije v treh fazah

Prirejeno po: Carmichael, B. A., Senese, D. M., 2012. Competitiveness and Sustainability in Wine Tourism Regions: The Application of a Stage Model of Destination Development to Two Canadian Wine Regions. V: Dougherty, P. H. (ur.). The Geography of Wine. Dordrecht: Springer, str. 137-157.

9. Glede na sliko 3, na kateri celini ležijo države, ki so na vrhu svetovne lestvice izvoznic vin?

- Latinska Amerika.
- Severna Amerika.
- Evropa.
- Afrika.
- Azija.

10. Kaj najverjetneje označuje kvadratni znak (■) na sliki 4?

- Hotelske komplekse.
- Središča razvoja.
- Domače kraje obiskovalcev.
- Lokalne znamenitosti.
- Javna stranišča.

11. S pomočjo slike 4 presodi, kaj od naštetega ni skupno vsem trem fazam razvoja turističnih destinacij.

- Primerne prsti, nakloni površja, podnebje in vodni pogoji za gojenje vin.
- Sodelovanje med različnimi vinarji.
- Postopoma se razvija oglaševanje z enega ponudnika na celotno območje.
- Večji turistični festivali in sejmi.
- Vinske turistične ceste so opremljene z informacijskimi tablami.

12. Kaj je značilno za fjord?

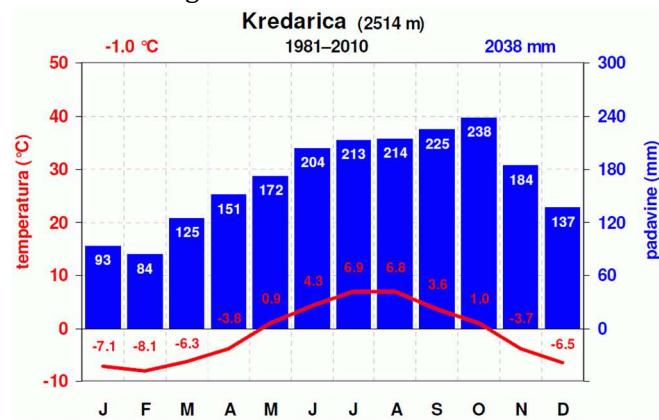
- Zaliv, ki se na široko odpira v morje.
- Majhen dotok sladke vode v zimskem času.
- Dno je praviloma najplitvejše pred ustjem.
- Položna pobočja nad zalivom.
- Plitvine s peskom na koncu zaliva.

13. Preberi besedilo in izberi kamnino, ki jo opisuje besedilo.

Je klastična sedimentna kamnina, sestavljena iz zaobljenih sedimentnih zrn, ki so večja od 2 mm in jih imenujemo prod. Prostor med prodniki je zapolnjen z manjšimi sedimentnimi zrni in vezivom, ki veže kamnino skupaj. Prodnike lahko opazujemo na morskih obalah in rečnih obrežjih. Zaradi teže mlajših sedimentov se stisnejo in sprimejo med seboj.

- Breča.
- Konglomerat.
- Til.
- Peščenjak.
- Skupina kamnin, ki gradi fliš.

Slika 5: Klimogram Kredarice

Vir: ARSO. 2021. URL: <http://meteo.arso.gov.si/> (citirano 28. 12. 2021).

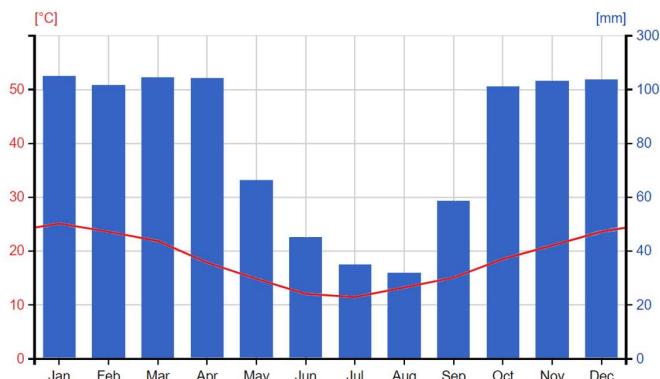
14. Glede na sliko 5, kolikšna je povprečna junija temperatura na Kredarici?

- a) 3,6 °C.
- b) 6,8 °C.
- c) 6,9 °C.
- d) 4,3 °C.
- e) -1,0 °C.

15. Glede na sliko 5, kolikšna je povprečna mesečna količina padavin na Kredarici?

- a) 221 mm.
- b) 167 mm.
- c) 170 mm.
- d) 200 mm.
- e) 2038 mm.

Slika 6: Klimogram izbranega kraja

Vir: Climate Charts. 2021. URL: <https://climatecharts.net/> (citirano 28. 12. 2021).

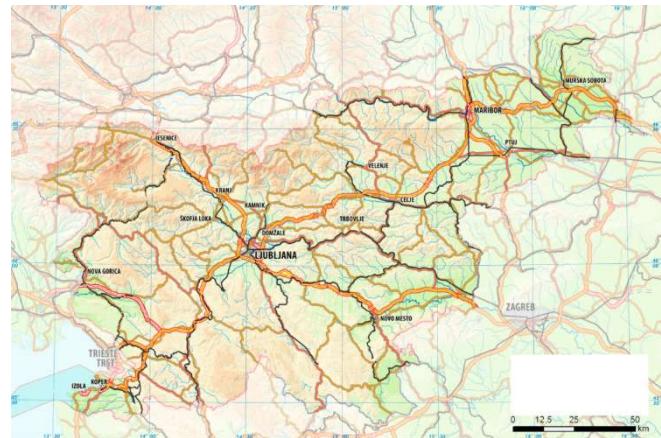
16. Kaj velja za kraj, čigar klimogram vidiš na sliki 6?

- a) Leži na severni polobli v tropskem topotnem pasu.
- b) Leži na južni polobli v tropskem topotnem pasu.
- c) Leži na severni polobli v zmernotoplem topotnem pasu.
- d) Leži na južni polobli v zmernotoplem topotnem pasu.
- e) Leži na severni polobli v polarinem topotnem pasu.

17. Kaj prikazuje zemljevid na sliki 7?

- a) Razdelitev Slovenije na pokrajine.
- b) Tipe rastlinstva.
- c) Meje med občinami.
- d) Prometno omrežje.
- e) Naklon površja.

Slika 7

Vir: Jeršin Tomassini, K., Janžekovič, M., 2015. Geografija 9. Ljubljana: ZRSŠ.

18. Marko, ki je iz Kopra, se je z družino odpeljal na izlet po Sloveniji v SV smer. Na cesti ni bilo gneče in v slabih dveh urah in pol zmerne vožnje so prispevali do:

- a) Maribora.
- b) Murske Sobote.
- c) Ljubljane.
- d) Nove Gorice.
- e) Sežane.

19. Kako se imenujejo pokrajine Slovenije, v katerih živi Koprčan Marko?

- a) Alpske pokrajine.
- b) Obsredozemske pokrajine.
- c) Predalpske pokrajine.
- d) Obpanonske pokrajine.
- e) Dinarskokraške pokrajine.

20. Stanka se je s prijateljicami igrala lov za zakladom, ki ga je pripravila učiteljica. Orientirati so se morale na različne načine. S čim si pri orientaciji niso mogle pomagati?

- a) Z ročno uro.
- b) Z mahom na drevesnih deblih.
- c) S kompasom.
- d) Z navigacijo na telefonu.
- e) S termometrom.

SKLOP B

21. V katero gorsko skupino sodijo posamezni vrhovi? Vrhove iz prvega stolpca poveži z gorsko skupino v drugem stolpcu tako, da črke iz drugega stolpca prepišeš k ustreznim vrhovom. (2 točki)

— Visoki Rokav	A Julijske Alpe
— Mali Golak	B Kamniško-Savinjske Alpe
— Koroška Rinka	C Karavanke
— Obir	D Dinarsko gorstvo
— Razor	

22. Vrhove razvrsti po višini od najnižjega (1) do najvišjega (4). (1 točka)

Aconcagua	—
Puncak Jaya	—
Kilimandžaro	—
Denali	—

23. Kako se imenuje rastlina na sliki 11?

(1 točka) Slika 11: Rastlina

Foto: B. Stojilković, 2021.

24. Življenje v visokogorju terja prilagoditve. Liste katere rastline žvečijo domorodci Južne Amerike, s ciljem, da zmanjšajo slabost zaradi nizkega pritiska. (1 točka)

25. Kako se imenuje reliefna oblika, ki je posledica odloženega ledeniškega gradiva na desni strani nekdanjega ledenika na sliki 12?

(1 točka)

Slika 12: Ledeniška oblika

Vir: Ferk, M., Pavšek, M., 2012. Od ledeniške krnice do čelne morene. Planinski vestnik, 2012, 2, str. 10-13.

26. Zavarovana območja so lahko kljub vsem omejitvam vir zaslužka in vir preživetja. Na konkretnem primeru pojasni, kako so lahko zavarovana območja vir zaslužka. **(1 točka)**

27. Poveži soteske s širšim okoljem, v katerem se nahajajo. **(2 točki)**

___	Predelica	A	Idrijsko hribovje
___	Gačnik	B	Mangart
___	Možnica	C	Kaninsko pogorje
___	Koritnica	D	Krnsko pogorje
___	Kozjak		

28. V Sloveniji je več kot štirideset sotesk, primernih za soteskanje, vendar pa je v večini sotesk ta dejavnost prepovedana. Navedi dva razloga za prepoved soteskanja. **(2 točki)**

Razlog 1: _____

Razlog 2: _____

29. Na zavarovanih območjih upravljalci poudarjajo pomen pešpoti in kolesarskih stez. Navedi dve različni prednosti uporabe kolesarskih stez v primerjavi z uporabo pešpoti z vidika uporabnika.

(2 točki)

Prednost 1: _____

Prednost 2: _____

30. Nekatere vrste mobilnosti (npr. promet po cestah) lahko na zavarovanih območjih nadomestijo tudi pešpoti. Navedi dva pogoja, ki morata veljati za pešpoti, da lahko te nadomestijo cestni promet.

(2 točki)

Pogoj 1: _____

Pogoj 2: _____

31. Utemelji, zakaj je cesta čez Vršič posebnega pomena v primerjavi s cestami v alpske doline Vrata, Kot, krma, Planica ali s cesto na Mangartsko sedlo. **(1 točka)**

32. Kateri življenski prostor ustreza ptici belki? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom. **(1 točka)**

- a) Vrhovi gora.
- b) Gorske planote in platoji.
- c) Sestoji iglastega gozda na osojnih pobočjih.
- d) Strma in prepadna pobočja.

33. Dopolni spodnjo poved.**(1 točka)** Slika 13: Ptica

Na sliki 13 je:

- a) planinski orel.
- b) beloglavi jastreb.
- c) sokol selec.
- d) kragulj.

Vir: Mihelič, T., 2019. Ptice gora in energija obnovljivih virov. Vpliv vetrnic na gorsko okolje. Planinski vestnik, 7-8, str. 9-11.

34. Naštej dva vzroka iz priporočene literature, ki vplivata na nenavadno veliko smrtnost beloglavega jastreba in planinskega orla zaradi trkov z vetrnicami (vetrnimi elektrarnami). **(2 točki)**

Vzrok 1: _____

Vzrok 2: _____

35. O vplivu vetrnic na ptice marsikaj še ni popolnoma razjasnjeno, vemo pa, da vetrnice (vetrne elektrarne) v visokogorju pomenijo nevarnost za ptice. Imenuj evropsko državo, kjer vetrne elektrarne pobijejo največ ptic. **(1 točka)**_____
_____**36. Imenuj zametek zaznamovanih poti na Slovenskem, ki ga lahko štejemo za prvo znano markacijo v slovenskih gorah.** **(1 točka)**_____
_____**37. Kdo je avtor rdeče-bele markacije planinskih poti?****(1 točka)**

Slika 14: Markacija

- a) Jože Škantar – Šest
- b) Johannes Frischauf
- c) Alojz Knafelc
- d) Jakob Dežman

Vir: Remic, J., Mihelič, Z., 2018. Kako so nastale planinske poti. Planinske poti nekoč in danes. Planinski vestnik, 2018, 5, str. 4-6.

38. Zapiši dve dejavnosti, s katerimi so zavedni slovenski planinci (gorniki) skušali v slovenskih Alpah tekmovati z nemškim vplivom oz. s katerimi so se uprli nemškemu »prisvajanju« naših gora v 19. in začetku 20. stol. **(2 točki)**

Dejavnost 1: _____

Dejavnost 2: _____

39. Zaradi nemškega prisvajanja slovenskih gora so svoj vpliv v gorah žeeli uveljaviti tudi Slovenci, ki so ustanovili tudi Slovensko planinsko društvo. Kako se imenuje današnja organizacija, ki je neposredna naslednica tega društva? (1 točka)

40. V katerih treh vlogah (elementih državnosti) se Triglav pojavlja kot državni simbol v današnji Sloveniji? (2 točki)

Vloga 1: _____

Vloga 2: _____

Vloga 3: _____

41. Oglej si slike 15 in 16, na katerih sta bolivijski in kirgizijski grb. Presodi in pojasni, zakaj upodabljava gore. (1 točka)

Slika 15: Zastava Bolivije.

Vir: Wikipedia. 2021. Bolivia. URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/Coat_of_arms_of_Bolivia#/media/File:Escudo_de_Bolivia.svg (citirano 15. 10. 2021).

Slika 16: Zastava Kirgizije.

Vir: Wikipedia. 2021. Kyrgyzstan. URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/Emblem_of_Kyrgyzstan#/media/File:Emblem_of_Kyrgyzstan.svg (citirano 15. 10. 2021).

42. Načrtuj, kako bi lahko sam/-a spodbujal/-a gorsko identiteto državljanov Slovenije danes. Zapiši konkreten predlog. (1 točka)
